

Dkt. Gary Yates, Yeremia, Hotuba ya 26, Yeremia 30-33, Agano Jipya

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika maelekezo yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Hii ni kipindi cha 26, Yeremia 30 hadi 33, Agano Jipya.

Lengo letu katika sehemu hii litakuwa juu ya ahadi ya Yeremia ya Agano Jipya.

Na tunapoangalia ahadi ya Yeremia ya urejesho, nadhani tunaielewa umuhimu mkuu wa kifungu hiki. Kilicho muhimu sana kwa Yeremia 30 hadi 33 kwa maana kwamba Agano Jipya hili ndilo jinsi Mungu atakavyoleta urejesho na wokovu huu. Mungu atafanya nini katika urejesho wa watu wake ambao utavunja mtindo huu wa uasi wa karne nyingi? Mungu ataponyaje ndoa hii iliyovunjika? Mungu atarejeshaje uhusiano na mwanawe asiye mwaminifu? Agano Jipya ndilo muhimu kwa hilo.

Kwetu sisi Wakristo, Agano Jipya ni muhimu kwa sababu kwa njia nyingi huunganisha Agano la Kale na Agano Jipya. Agano la Kale linatupa ahadi ya Agano Jipya. Agano Jipya linatupa utimilifu wa Agano Jipya.

Kwa hivyo, ningepoteza sifa zangu kama Mkristo kama nisingetumia muda kulenga Agano Jipya. Nitaanza kwa kusoma kifungu hicho, kisha tutaangalia haswa ahadi hizo ni nini na Agano hili Jipya linahusu nini. Hata hivyo, kabla hatujasoma kifungu hicho, kumbuka muktadha wa historia ya agano la Mungu na watu wake katika Agano la Kale lote. Historia ya wokovu katika Agano la Kale imejengwa juu ya mfululizo wa maagano ambayo Mungu huanzisha na watu, akijaribu kuwarudisha wanadamu katika uhusiano sahihi naye.

Uhusiano huo ulivunjika Adamu na Hawa walipotenda dhambi na kumwasi Mungu. Walipewa nafasi ambapo walikuwa makamu wa watawala wa Mungu. Walikuwa mfano wa Mungu duniani.

Walipaswa kuakisi utukufu wake na heshima yake. Nadhani, kwa namna fulani, walipaswa kueneza Bustani ya Edeni duniani kote ili wanadamu wote waweze kupata baraka za Mungu. Walipoasi dhidi ya hilo, Mungu, kama mfalme wa kale wa Mashariki ya Karibu, angetekeleza utawala wake kupitia mfululizo wa maagano.

Agano la kwanza na Nuhu, ahadi ya kutoiharibu dunia tena, lakini jukumu kwamba yeyote atakayemwaga damu ya mwanadamu kwa njia ya mwanadamu damu yake itamwagwa. Baada ya uasi katika Mnara wa Babeli, Mungu atafanya agano na

Ibrahimu. Atamwahidi nchi, wazao wengi, na sasa atakuwa chombo cha baraka ambacho Mungu alimpa Adamu hapo awali.

Agano hili litaanzisha uzao wa Ibrahimu kama watu wa Mungu. Agano la Musa litaanzisha kwa watu hao jinsi ya kuishi kama watu wa Mungu. Watabarikiwa ikiwa watatii agano hilo.

Watalaaniwa wasipotii. Historia ya kilele cha hili, walipitia laana za agano kwa sababu hawatii amri za Mungu. Mungu aliwapa mfalme na akafanya agano na nyumba ya Daudi, agano la Daudi, ambalo liliahidi kwamba familia ya Daudi ingetawala milele, ambalo liliimarisha kiti cha enzi cha Daudi na utawala wake juu ya nchi.

Hatimaye, Daudi na wanawe, kama makamu wa watawala wa Mungu, wangetawala dunia nzima. Lakini wajibu waliopewa ni kwamba kila mfalme wa ukoo wa Daudi ndani ya ukoo huo angebarikiwa au kuadhibiwa kulingana na utii wake au kutotii kwake Mungu. Kuna uhusiano kati ya kila agano linapojitokeza katika mpango wa Mungu na agano ambalo tayari limekuja kabla.

Mfalme wa ukoo wa Daudi angewawezesha kumiliki nchi na kuwa huru kutokana na maadui zao. Lakini mfalme wa ukoo wa Daudi pia alikuwa na jukumu ikiwa walitaka kuitunza nchi hiyo ili kumtii Bwana. Kwa hivyo, Yeria, tena, ndiye kilele cha kushindwa kwa nyumba ya Daudi, hukumu itakayowajia.

Kwa hivyo, Mungu amefanya mfululizo huu wa maagano: agano la Nuhu, agano la Ibrahimu, agano la Musa, na agano la Daudi, lakini katika utekelezaji wa historia ya wokovu, kuna mtindo huu mrefu wa kutotii. Agano jipya hatimaye litakuwa suluhisho la hilo na pia jinsi Mungu atakavyoleta urejesho huu mtukufu ambao umeelezwa kwetu katika kitabu cha Faraja. Hapa kuna kifungu.

Tazama, siku zinakuja, asema Bwana, nitakapofanya agano jipya na nyumba ya Israeli na nyumba ya Yuda; si kama agano nililofanya na baba zao siku ile nilipowashika mkono ili kuwatoa katika nchi ya Misri; agano langu walilolivunja, ingawa mimi nilikuwa mume wao, asema Bwana; lakini hili ndilo agano nitakalofanya na nyumba ya Israeli baada ya siku hizo; nitatia sheria yangu ndani yao, nami nitaiandika mioyoni mwao, nami nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu.

Wala hawatamfundisha kila mtu jirani yake tena, na kila mtu ndugu yake, wakisema, Mjue Bwana; kwa maana wote watanijua, tangu mdogo wao hata mkubwa wao, asema Bwana; kwa maana nitasamehe uovu wao, wala sitakumbuka dhambi yao tena.

Kwa hivyo, katika kipindi hiki, tutazingatia haswa kifungu hiki na ahadi zilizotolewa hapa, ahadi maalum, na jinsi hii inavyojidhihirisha katika sehemu zingine za Agano la Kale pia. Nadhani jambo la kwanza linalonijia ninapoangalia hili ni kwamba katika

mstari wa 31, Bwana anasema, agano nitakalofanya, agano hili jipya, halitakuwa kama lile nililofanya na baba zao siku ile nilipowatoa katika nchi ya Misri.

Kwa hivyo, jambo kuu katika agano hili jipya na kitakacholipatia nguvu ya kufanya kile ambacho agano la kwanza halingeweza kufanya ni kwamba kutakuwa na tendo la wokovu ambalo lingepita Kutoka. Na tulizungumzia Kutoka huku kupya katika kipindi kilichopita. Kumbuka Isaya akisema kwamba Kutoka kwa pili kutakuwa kubwa kuliko kutoka kwa kwanza katika hilo, nambari moja, Bwana atawatoa kutoka mataifa mengi.

Nambari ya pili, hawatalazimika kuondoka katika nchi ya Babeli haraka kama walivyofanya na Misri. Nambari ya tatu, Bwana atabadilisha jangwa kuwa oasis. Kwa hivyo, kutakuwa na safari rahisi ya kurudi katika nchi hiyo.

Na nambari nne, watarudi katika nchi kumwabudu Bwana na hawataondolewa tena kutoka humo. Kwa hivyo, kuna tendo la wokovu ambalo litapita Kutoka kwa Mungu kwa mara ya kwanza. Linajitokeza wazi hapa.

Hili halitakuwa agano kama lile wakati, kwa upendo wangu na neema yangu na rehema na huruma yangu, nilipowaokoa baba zenu kutoka Misri. Halitakuwa hivyo. Kwa kweli, litakuwa jambo kubwa zaidi kuliko hilo.

Na itakuwa tendo la wokovu kupitia Kutoka huku kupya na wokovu huu mkubwa zaidi ambao Bwana atawaletea. Hili ndilo jambo litakalofanya hatimaye lidumu. Uhusiano huo utafanya kazi jinsi Mungu alivyouumba.

Yeremia, katika sura ya 23, mstari wa saba na wa nane, pia anapotoa ahadi ya urejesho, anatafuta Kutoka kwa pili kuliko ile ya kwanza. Anasema, Tazama, siku zinakuja, asema Bwana, ambapo hawatasema tena, Kama Bwana aishivyo, aliyewaleta watu wa Israeli kutoka Misri, bali kama Bwana aishivyo, aliyewaleta na kuwaongoza wazao wa nyumba ya Israeli kutoka nchi ya kaskazini. Kwa hivyo, kitendo cha kimfano katika wokovu katika historia yote ya Agano la Kale kimekuwa Kutoka.

Lakini ukombozi huu utakuwa mkubwa sana kiasi kwamba hawataurejelea tena. Hili litakuwa tendo kubwa zaidi la wokovu. Kwa hivyo, nadhani tunachoendelea katika historia ya wokovu katika Biblia yote ni kwamba una Mungu. Kuna mpangilio wa mahali ambapo Mungu huwaokoa na kuwaokoa watu.

Hiyo ndiyo maana ya wokovu. Mungu anawaokoa wana wa Israeli kutoka utumwani Misri. Katika Agano Jipya, Mungu atawaokoa kutoka utumwani.

Yesu anakuja kuleta ukombozi kutoka katika utumwa wa dhambi. Kwa hivyo, una mtindo huu unaojirudia. Jinsi Mungu anavyoookoa wakati uliopita ni kweli kuhusu jinsi Mungu anavyoookoa wakati wa sasa na jinsi atakavyoookoa wakati ujao.

Mungu ni Mungu anayeookoa. Lakini kile ambacho GK Beale pia amesisitiza kuhusu historia ya wokovu katika theolojia yake ya Agano Jipya ni kwamba wokovu unaweza pia kueleweka kama mfululizo huu wa vitendo vya ukombozi na uumbaji mpya ambapo Mungu anafanya kazi kubwa zaidi kila mara katika kila kipengele cha kusonga mbele kwa historia ya wokovu. Kwa hivyo, kuna mfululizo huu wa vitendo vya uumbaji mpya ambapo Mungu hatimaye humrudisha mwanadamu aliyeanguka au watu wake kwake.

Kwa kila tendo la uumbaji mpya, kwa kila tendo la ukombozi, Mungu anafanya kazi yenye nguvu zaidi ambayo hatimaye itatufikisha mahali ambapo ufalme wa Mungu utarejeshwa kikamilifu, mwanadamu atakuwa akiishi katika uhusiano sahihi na Bwana, na hakutakuwa tena na haja ya hukumu kwa sababu Mungu ataondoa dhambi. Lakini hebu tufikirie jinsi historia ya wokovu inavyofanya kazi kwa njia hii. Adamu anatenda dhambi na kuasi.

Na hivyo, Mungu atamwinua Adamu mpya, Nuhu. Na anamwambia Nuhu, zaeni mkaongezeke. Anampa Nuhu nafasi ile ile aliyompa Adamu.

Kuna uokoaji na ukombozi. Mungu anapomrejeshwa Nuhu baada ya uharibifu wa gharika, kuna kiumbe kipya. Tuna Adamu wa pili, Adamu mwingine mpya, katika hadithi ya Ibrahimu.

Na kama vile Adamu alivyopewa nafasi katika bustani ya kuwa mfalme na kuhani, wazao wa Ibrahimu, wafalme watatoka kwako nao watakuwa ufalme wa makuhani. Watarejeshwa kwenye nafasi hiyo ya Adamu. Na kisha Bwana atafanya kitendo hiki cha uumbaji mpya ambapo anawatoa utumwani Misri.

Bwana atawainua Adamu wapya pamoja na Daudi na Sulemani. Watawasaidia watu wa Israeli kupata uzoefu wa ufalme wa Mungu kikamilifu zaidi, kumiliki nchi ambayo Mungu alikuwa amewaahidi, kuwaondoa maadui waliokuwa pale, na kufurahia uwepo wa Mungu kupitia hekalu na patakatifu pa kudumu. Kwa hivyo wao ni Adamu wapya, na matendo ya uumbaji mpya yanafanyika hapo.

Lakini utumwa utakapotokea, uumbaji huu mpya, Kutoka huku kupya, kutakuwa kuu kuliko kitu chochote ambacho Mungu amewafanyia watu wake hapo awali. Hatimaye, tunapoingia katika Agano Jipya, ukombozi ambao Kristo analeta na agano jipya likitekelezwa katika hatua zake za awali. Na kisha katika kuja kwake mara ya pili, uumbaji mpya ambao hatimaye utaleta mbingu mpya na dunia mpya.

Kwa hivyo, Mungu yuko katika Biblia nzima kila wakati. Kuna hadithi ya mahali ambapo Mungu huwaokoa na kuwaokoa watu kila mara na kwa kuendelea. Hivyo ndivyo Mungu anavyofanya katika rehema na neema yake.

Anawatoa watu kutoka katika utumwa wao wa dhambi. Anawainua Adamu wapya, ambao watatekeleza ufalme wake duniani. Hatimaye, hiyo inatuleta kwenye mbingu mpya na dunia mpya ambapo agano hili jipya litapatikana kikamilifu.

Ahadi ya kwanza ya kifungu hiki ni kwamba Bwana alifanya jambo la kushangaza kwa Israeli hapo awali. Walimlilia Mungu katika utumwa wao. Kwa mtazamo wa kile ambacho Israeli walikuwa wakipitia katika Kutoka, inaonekana kama hapakuwa na ukombozi kwao.

Misri ndiyo taifa lenye nguvu zaidi duniani kwa wakati huu. Watatokaje utumwani? Naam, Bwana anawaokoa. Na katika tendo la ajabu la rehema na neema, anawainulia mkombozi kupitia Musa.

Anatekeleza mapigo. Analeta ukombozi katika Bahari Nyekundu. Na Bwana anasema agano jipya halitakuwa kama lile nililofanya nilipowatoa baba zenu kutoka Misri.

Itakuwa onyesho kubwa zaidi la upendo wangu, neema, na rehema. Hatimaye, hivi ndivyo itakavyohitajika ili wokovu huu udumu. Katika tendo hili la awali la ukombozi, Bwana alijifanya kuwa mume wa Israeli.

Lakini katika tendo la ukombozi la siku zijazo kupitia tendo hili kubwa la wokovu, hatimaye Bwana atahakikisha uaminifu wa mke wake. Na Israeli itakuwa mshirika mwaminifu wa agano. Sawa.

Kwa hivyo hiyo ndiyo, nadhani, sehemu ya mwanzo ya hii. Sasa, ningependa kwenda mwisho wa kifungu hiki katika mstari wa 34 na kuzingatia kipengele cha pili. Naam, hii inamaanisha nini? Tendo hili la ajabu la wokovu ni nini, tendo hili kubwa zaidi la uumbaji mpya, Kutoka huku kupya? Inahusisha nini? Kwa nini hii ni bora zaidi? Nadhani jambo la pili linalosisitizwa katika maandishi haya ni kwamba sehemu ya wokovu huu mpya itahusisha msamaha mkubwa na wa bure wa dhambi ambao hata unazidi neema na msamaha ambao Mungu amewaonyesha Israeli hapo awali.

Mwishoni mwa mstari wa 34, nitasamehe uovu wao, wala sitakumbuka dhambi yao tena. Sawa. Katika uzoefu wa uhamisho, hiki ndicho hasa Israeli wanachohitaji kwa sababu uhamisho ulikuwa adhabu ya Mungu kwa dhambi yao.

Na kwa hivyo, kama Mungu anavyoahidi msamaha huu mkubwa na wa bure, ndivyo vinavyoweza wokovu. Katika kitabu cha Isaya, Bwana anasema, watangazie watu kwamba miaka yao ya utumishi na kazi ngumu imekwisha, na sasa ni wakati wa msamaha. Mungu hashikili tena dhambi yake au kushikilia dhambi za watu dhidi yao.

Katika sura ya 14, watu wa siku za Yeremia, wanakuja kwa Bwana na kumpa Mungu ungamo hili la dhambi. Linaonekana vizuri. Linasikika vizuri.

Wanasema maneno sahihi. Ni kila kitu ambacho ungetaka katika kukiri dhambi isipokuwa jambo moja. Hakuna toba ya kweli maishani mwao.

Bwana anasema sikubali maungamo yao. Na kuna kauli maalum iliyotolewa. Bwana hawakubali.

Atakumbuka uovu wao na kuadhibu dhambi zao. Kwa nini Israeli wanapitia uzoefu wa uhamisho? Kwa nini Yuda wanachukuliwa mateka? Kwa sababu Bwana anakumbuka dhambi zao. Na watalazimika kuadhibiwa kwa ajili ya hilo.

Naam, ukombozi, ni wazi, katika agano jipya, Bwana hatakumbuka tena dhambi zao. Kwa hivyo, kuna ahadi hii kwamba Israeli walistahili kabisa kile walichopitia uhamishoni, lakini kuna ahadi hii kwamba Bwana atawasamehe dhambi zao kwa ukamilifu na kwa uhuru. Atawafuta.

Atawaondoa. Na tena, ujumbe wa Yeremia na ujumbe wa nusu ya pili ya Isaya, ambao pia unazungumzia ukombozi kutoka uhamishoni. Tunaona jambo lile lile hapa.

Sura ya 43, mstari wa 25, katika sehemu ya pili ya Isaya, inasema hivi: Mimi ndimi nifutaye makosa yenu kwa ajili yangu mwenyewe. Sawa. Kwa nini Mungu awasamehe Israeli? Sio kwa sababu ya wao ni nani.

Ni kwa ajili yake mwenyewe. Na Bwana anasema anazifuta. Kwa maneno mengine, anachukua kifutio na kukiondoa tu kwenye rekodi.

Lakini kupitia uhamisho, Mungu amewawajibisha kwa dhambi zao. Amewaadhibu. Amewaweka katika utumwa kwa sababu ya dhambi zao.

Lakini msamaha huu utamaanisha kuondolewa kwa dhambi ambayo imesababisha adhabu hapo awali. Na Bwana anasema hivi, nami sitazikumbuka dhambi zako. Kwa hivyo Isaya 43, mstari wa 25, inasema kitu kile kile kama Yeremia sura ya 31, mstari wa 34.

Anasema, Nikumbushe, na tujadiliane pamoja. Toa hoja yako ili upate kuthibitishwa kuwa na haki. Baba yako wa kwanza alitenda dhambi, na wapatanishi wako waliniasi, lakini Bwana yuko tayari kuwasamehe watu wake.

Sura ya 44, mstari wa 22, ahadi nyingine katika nusu ya pili ya Isaya kuhusu msamaha wa dhambi za Israeli. Bwana anasema, Nimefuta makosa yako kama wingu na

dhambi zako kama ukungu. Kwa hivyo, Bwana anasema, dhambi zako zitakuwa kama ukungu asubuhi unaotoweka.

Sawa. Bwana alikuwa amewapeleka utumwani kwa ajili ya dhambi zao, lakini atakapowakomboa, dhambi zao zitafutwa, na zitatoweka kama wingu. Kisha anasema hivi katika Isaya 44, 22, ananirudia mimi kwa maana nimekukomboa.

Sawa. Hivi ndivyo msamaha utakavyokuwa wa kina. Katika Isaya 44, mstari wa 22, Bwana huwasamehe hata kabla hawajamrudia.

Na wakati mwingine, katika manabii, mwingiliano kati ya mpango wa kimungu na uwajibikaji wa mwanadamu, kuna msisitizo tofauti kulingana na maandishi tuliyomo au kile ambacho nabii anajaribu kufanya. Wakati mwingine, wataisitiza mpango wa kimungu. Na katika hali hii, hilo liko hapo.

Bwana atawasamehe hata kabla hawajarudi. Na ni msamaha wa Bwana utakaowahamasisha kurudi kwao. Kuna sehemu zingine katika manabii kama Yeremia sura ya 29, Bwana atawarejesha watakaponitafuta kwa moyo wote.

Kwa hivyo ni nabii gani anatuambia ukweli? Naam, wote wawili wanatuambia ukweli. Bwana ndiye atakayeanzisha urejesho hapa, lakini pia kuna upande wa kibinadamu wa hili ambapo watalazimika kumrudia Bwana. Lakini msamaha ambao Mungu anatoa hapa katika Isaya 44, mstari wa 22, ni msamaha unaotolewa kwao kabla hata hawajamrudia.

Baadhi ya picha na sitiari ninazozipenda zaidi katika Agano la Kale lote ni zile zinazotumika kuelezea msamaha ambao Mungu hutupatia kwa dhambi zetu. Zaburi 103, Bwana ataondoa dhambi zetu kama vile Mashariki ilivyo mbali na Magharibi. Jaribu kufikiria anachozungumzia hapo.

Katika Mika sura ya 7, wakati nabii mwingine anaahidi tena kurejeshwa kwa watu wake baada ya hukumu ya uhamisho, Mika sura ya 7 mistari ya 18 na inayofuata inasema kwamba Mungu atatangaza vita dhidi ya dhambi za watu wake. Na Mungu alipigana vita vyote vitakatifu kwa niaba ya Israeli hapo awali. Katika siku zijazo, Bwana atapigana vita vitakatifu dhidi ya dhambi ya Israeli.

Na inasema kwamba Bwana atakanyaga dhambi za watu wake. Na kisha, baada ya kuwakanyaga, atawatupa kwenye vilindi vya bahari. Kwa hivyo ni nini kuhusu kutoka huko kupya ambacho kingekuwa cha mabadiliko makubwa? Ilikuwa ukuu wa msamaha na asili kali na kali ya hili.

Sasa unaweza kuwa unauliza, vema, tuna mifano ya kila aina ya msamaha katika Agano la Kale. Mojawapo ya sifa muhimu za tabia ya Mungu na moja ya mambo ambayo Mungu anafunua kumhusu yeye mwenyewe kama Yahweh, Mungu

anayeshika agano, ni kwamba yeye ni Mungu ambaye si mwepesi wa hasira, mwingi wa rehema, na mambo yote ya aina hiyo. Tumeona hilo katika historia yote ya Agano la Kale.

Lakini naamini kwamba katika agano jipya, kuna kiwango cha msamaha kinachotolewa hapa ambacho hakikuwa kweli hata chini ya agano la kwanza. Katika agano la kale, na jinsi mambo yalivyopangwa chini ya sheria ya Musa, dhabihu zilizotoa upatanisho kwa ajili ya dhambi, na kulikuwa na sharti la dhabihu, dhabihu ilitoa upatanisho kwa aina fulani za dhambi pekee. Ilitoa upatanisho kwa dhambi zisizokusudiwa pekee.

Wakati mtu kama Daudi alipofanya tendo la dhambi dhidi ya Mungu kwa ukaidi, na akazini na Bathsheba kisha akamuua mumewe, Daudi hakuwa na dhabihu ambayo angeweza kutoa wakati huo ili kutatua suala hilo na Mungu. Na kwa hivyo inabidi aje kwa Mungu katika Zaburi 51 na kujisalimisha kwa rehema ya mahakama na kumsihi Mungu afute dhambi yake. Mungu alifanya hivyo kwa ajili ya Daudi.

Na Mungu, katika historia yote ya Israeli, huwafanyia hivyo mara nyingi. Hakuna dhabihu kwa ajili ya dhambi; Mungu hutoa. Lakini agano hili linaahidi ni aina hiyo ya rehema na neema na msamaha wa bure ambao sio lazima utofautishe kati ya dhambi ya kukusudia na isiyokusudia jinsi dhabihu zilivyofanya, Mungu atawapa Israeli hiyo.

Israeli kila mara walikuwa na hitaji la kila mwaka la Siku ya Upatanisho kufunika dhambi zote ambazo hazikufunikwa na dhabihu zingine. Hakukuwa na njia ambayo hata Mwisraeli mmoja mmoja angeweza kutoa dhabihu ambayo ingefunika kila dhambi zao. Na kwa hivyo hitaji hilo la kila mwaka la upatanisho liliwakumbusha kwamba ikiwa wangeishi mbele za Mungu, walihitaji dhambi hizo kufidiwa.

Walihitaji unajisi wa dhambi zao zilizokuwa zimekusanyika madhabahuni uondolewe ili waweze kupata fursa ya kuishi mbele za Mungu kwa mwaka mwingine. Na Mungu kwa neema aliwafanyia hivyo kila mwaka. Lakini naamini kwamba ahadi ya agano jipya inahusisha kwamba kutakuwa na kiwango cha rehema na msamaha zaidi ya kile ambacho Israeli wamewahi kupitia katika historia yao ya zamani.

Na ni asili ya msamaha huo na kina cha rehema, hiyo ndiyo itakayokamata moyo wa mke na hatimaye kuwashawishi Israeli kuwa watu waaminifu. Unaona, tunapoangalia msamaha katika Biblia na tunapoangalia neema ya Mungu, kupata msamaha huo hakutuongozi kusema, unajua, kuangalia kile tunachoweza kuepuka. Msamaha wa kweli hubadilisha mioyo yetu hadi kufikia hatua ambayo tunataka kusema, nataka kuishi kwa ajili ya Mungu, na ninataka kumweleza Yeye kujitolea kwangu na upendo wangu kwa upendo mkuu ambao amenionyesha.

Msamaha hauchochei leseni. Msamaha huchochea upendo na kujitolea. Paulo anasema, tukisema, tutende dhambi, tutende dhambi zaidi ili neema izidi.

Mungu apishe mbali. Tumekombolewa kutoka kwa dhambi zetu na sehemu ya njia ambayo Mungu anatumboza kutoka kwa dhambi hiyo ni nguvu ya upendo wa msamaha. Na Israeli wamepitia hilo kwa njia zote katika historia yao ya zamani.

Walipomdanganya Mungu kwenye fungate kwa kuabudu ndama wa dhahabu kabla hata ya mbao hizo kukamilika, Mungu aliwapa rehema na neema. Lakini agano nitakalofanya nao katika siku zijazo halitakuwa kama lile nililofanya nilipowatoa Misri. Litakuwa bora zaidi kuliko hilo.

Na nadhani kiwango cha msamaha wa kina zaidi na uzoefu wa kina zaidi wa msamaha wa Mungu vitakuwa sehemu ya hilo. Sawa, kwa hivyo katika kufanya agano jipya kutatua masuala ambayo yameibuliwa na kushindwa chini ya agano la kale, sawa, kuhusu yaliyopita, hutoa msamaha kwa dhambi zote na kushindwa kulikotokea katika mamia ya miaka hadi sasa. Lakini pia kuna haja ya kuwa na kitu, ikiwa agano hili jipya litafanya kazi, sawa, vipi kuhusu wakati ujao? Tutahakikishaje kwamba mfumo huu wa dhambi hauendelei? Naam, msamaha, kwa sehemu, utahamasisha hilo.

Lakini sehemu ya pili ya wokovu huu mpya ambao Mungu anawaahidi Israeli, kile kitakuwa kiini cha agano hili jipya ni kwamba Bwana atawapa watu wake uwezo mpya na uwezo mpya wa kumtii Bwana. Na jinsi hilo linavyoelezwa katika kitabu cha Yeremia ni kwamba Yeremia anasema, Bwana ataandika sheria yake mioyoni mwao. Kwa hivyo, katika agano la kale, sheria iliandikwa juu ya mawe.

Na ilikuwa amri hii ambayo, ilikuwa mfululizo wa, ilisimama nje kwa watu na kuwaamuru kufanya mambo fulani. Kama vile tunapona usitembee kwenye nyasi au rangi iliyolowa, tunakuwa na hii ya ndani, bila hamu ya ndani ya kushika amri hiyo ya nje, hatutafuata. Na kwa hivyo, kile Mungu anachoahidi hapo ni kwamba, nitakupa hamu ya kutotembea kwenye nyasi.

Utakapona rangi hiyo yenye unyevunyevu, nitaweka hamu ya mtu aliyeweka ishara hiyo hapo kwanza, nami nitakupa uwezo na uwezo wa kunitii na kushika sheria hizi na amri hizi. Sawa. Ni suluhisho tena la tatizo ambalo lilikuwa kweli hasa kwa watu wa siku za Yeremia.

Msamaha wa dhambi, Yeremia, Bwana alikuwa amemwambia Yeremia, Nitakumbuka dhambi zao na kuwaadhibu. Kwa hivyo, suluhisho ni kwamba Bwana anasema, Nitasahau dhambi zao na sitazikumbuka. Lakini Bwana anaposema, Nitawapa moyo mpya, nami nitaandika sheria mioyoni mwao, hii inabadilisha haswa kile tunachosoma katika Yeremia sura ya 17, mstari wa kwanza.

Hii hapa hali ya watu ambao Yeremia anawahudumia. Anasema dhambi ya Yuda imeandikwa kwa pini ya chuma, kwa ncha ya almasi, nayo imechorwa kwenye kibao

cha mioyo yao. Kwa hivyo, fikiria kuhusu vifaa hivi vya chuma vilivyotumika kuandika jumbe, herufi na maneno kwenye vibao.

Vivyo hivyo, dhambi ya Israeli imechorwa sana mioyoni mwao na katika tabia zao. Ni asili yao. Na hawana hamu ya kumtii Mungu.

Na kwa hivyo, Mungu atafanya ni kuchukua mioyo iliyochongwa na dhambi ndani yake. Na ataifuta hiyo na kuibadilisha na moyo uliochongwa na neno lake ndani yake. Na kisha watakuwa na hamu ya ndani ya kumtii Mungu.

17:9 inasema moyo ni mdanganyifu kuliko vitu vyote, na ni mgonjwa wa kufisha. Ni nani awezaye kuuelewa? Naam, Bwana atawafanyia upasuaji wa moyo watu wake, naye ataponya tatizo lao la moyo. Sura ya 32, mistari ya 39 hadi 40, inafanua kwamba Mungu atakapoandika sheria kwenye mioyo ya watu wake, watakuwa na hamu ya kumtii.

Watakuwa waaminifu sikuzote. Bwana ataweka hofu yake ndani yao. Watashika sheria na janga hili la uhamisho ambalo watu walipitia katika siku za Yeremia.

Hawatalazimika kupitia hilo tena kwa sababu agano jipya litawapa uwezo na uwezo wa kutii. Kwa hivyo, tunapoanza kufikiria kuhusu wazo hili la agano jipya na moyo mpya, kuna kila aina ya vifungu na mambo kutoka Agano la Kale ambayo yanaanza kuingia akilini mwangu. Wazo hili kwamba Mungu atawapa watu wake moyo mpya ni jambo ambalo tayari limezungumziwa katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati.

Na nataka tuone harakati inayofanyika katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati ambayo nadhani inaakisi kinachoendelea katika Yeremia pia. Katika Kumbukumbu la Torati sura ya 10, mstari wa 16, Bwana anawaambia watu, Kwa hiyo toeni govi la mioyo yenu, wala msiwe wakaidi tena. Kataeni sehemu ngumu iliyo nje ya moyo wenu inayowazuia kumtii Mungu.

Tahiri moyo wako na upate mabadiliko ya moyo. Mpe Mungu moyo wako ili uwe na hamu ya kumtii. Na angalia hapa, Mungu anawaamuru Israeli kufanya hivyo.

Naam, tunajua kwamba Waisraeli katika kitabu cha Kumbukumbu la Torati na sehemu nyingine ya Agano la Kale ni watu wenye mioyo migumu. Na hatimaye, watapelekwa uhamishoni. Kwa hivyo, katika Kumbukumbu la Torati 30, Mungu atawafanyia nini watu wake watakapokuwa uhamishoni? Anasema hivi: watakapomrudia na wanapotubu na wanapomgeukia Bwana watakapokuwa wakiishi katika nchi hizi, Bwana atautahiri moyo wako na moyo wa uzao wako ili umpende Bwana Mungu wako kwa mioyo yako yote.

Kwa hivyo, Kumbukumbu la Torati linaanza na wazo, tohara moyo wako kwa Bwana. Hilo ni jukumu lako. Watu hawawezi kufanya hivyo.

Hatimaye, Mungu atawapa moyo mpya na Mungu atawapa uwezo wa kutii. Sasa, walikuwa na uwezo wa kutii, na tutazungumzia hilo, lakini walichagua kutomfuata Bwana. Hatimaye Bwana ataingilia kati na kufanya upasuaji wa moyo ambao utawabadilisha.

Tunaona harakati hiyo hiyo katika kitabu cha Ezekieli. Ezekieli sura ya 11 inaenda, samahani, sura ya 18 ya Ezekieli. Acha nisome kifungu hicho.

Ezekieli sura ya 18, mstari wa 31 unasema hivi: Tupilieni mbali makosa yenu yote mliyoyatenda, mkajifanyie moyo mpya na roho mpya. Kwa nini mtakufa, enyi nyumba ya Israeli? Kwa hivyo, Mungu anawaambia Israeli wafanye nini? Jipatieni moyo mpya. Jisahihisheni na Mungu.

Geuka kutoka kwenye dhambi yako. Pata moyo mpya. Kwa nini ufe kwa ajili ya dhambi yako? Na kama hutapata mabadiliko haya ya moyo, hapo ndipo unapoelekea.

Sawa. Kwa hivyo, ni jambo ambalo Mungu anawaambia watu wa Israeli wafanye. Wanapaswa kutahiri mioyo yao.

Naam, Bwana anawaambia watu katika Ezekieli sura ya 11, mistari ya 18 na 19, Bwana anasema nitawapa moyo mmoja na roho mpya nitakayoweka ndani yao. Nitaondoa moyo wa jiwe kutoka katika miili yao na kuwapa moyo wa nyama. Kwa hivyo, Kumbukumbu la Torati linasema, jitahirini kwa ajili ya Bwana.

Tahirini mioyo yenu. Watu hawa ni waasi na wenye shingo ngumu. Watakapopelekwa uhamishoni, Mungu ataitahiri mioyo yao.

Kitabu cha Ezekieli, jipatie moyo mpya. Kwa nini ufe? Hatimaye, walipitia hukumu ya uhamishoni kwa sababu hawakumrudia Mungu. Mungu anawaahidi nini? Nitawapa moyo mpya.

Mwendo huo huo upo katika kitabu cha Yereimia. Katika wito wa kurudi uliotolewa mwanzoni kabisa mwa kitabu, kumbuka sitiari iliyotumika hapo. Yereimia sura ya nne, mstari wa pili, toharani mioyo yenu.

Lima udongo unaostahimili na, na, na umrudie Mungu. Tahiri moyo wako. Hatimaye watu hawafanyi hivyo.

Kwa nini? Kwa sababu dhambi wanayoipenda imechorwa mioyoni mwao. Hiyo ndiyo tamaa yao. Hiyo ndiyo moyo wao.

Kwa hivyo, Mungu anaahidi kufanya nini katika Yeremia? Anaahidi kuwapa moyo mpya. Kwa hivyo, harakati hiyo hiyo kutoka kwa kujipatia moyo mpya. Watu hawafanyi hivyo.

Hatimaye Mungu anawapa moyo mpya. Huo si Yeremia tu, bali ni Kumbukumbu la Torati na pia ni Ezekieli.

Kuna mpangilio. Mungu atafanya upasuaji wa moyo ambao utaleta mabadiliko kwa watu wake. Sawa.

Tunajiuliza swali, sawa, na Mungu ataandika sheria mioyoni mwao, awape hamu ya kutii. Mungu atawafanyia upasuaji wa moyo. Vipi? Hilo hutokeaje? Mungu hatimaye anaandikaje sheria moyoni mwake? Naam, tunaanza kuleta vifungu vingine na ahadi zingine kwa manabii.

Unaona, Yeremia ni wa kipekee katika istilahi agano jipya, lakini kuna manabii wengine kadhaa ambao kimsingi wanazungumzia jambo lile lile na agano hili ambalo Mungu atafanya na Israeli katika siku zijazo. Wakati wa agano jipya utakuwa wakati wa ufalme na urejesho. Kwa hivyo, agano jipya si kitu ambacho ni cha Yeremia pekee.

Inaendana sana na ahadi za urejesho tunazosoma katika manabii wote. Na njia mahususi, tunapomchukua Yeremia na tunapoweka kifungu hicho kando ya ahadi hizi zingine kuhusu kile ambacho Mungu atafanya katika maisha ya watu wa Israeli ili kuleta urejesho huu, hii ndiyo njia ambayo ataandika sheria mioyoni mwao. Atafanya hivyo kwa kumimina roho yake mwenyewe kwa njia mpya, kwa njia mpya.

Kwa hivyo, uandishi wa sheria moyoni katika Yeremia unahusiana na vifungu vingine kadhaa vya unabii ambavyo vitazungumzia hasa kumiminwa kwa Roho Mtakatifu na kumiminwa kwa roho ya Mungu. Acha nitajie vichache kati ya hivi. Isaya sura ya 32 mistari ya 14 na 18.

Yerusalemu itaharibiwa. Yuda na Israeli watahukumikiwa. Mstari wa 14 unasema jumba limeachwa.

Hilo litaendelea kwa muda gani? Mstari wa 15, hadi roho itakapomwagwa kutoka kwetu juu na jangwa liwe shamba linalozaa matunda na shamba linalozaa matunda lihesabiwe kuwa msitu. Ni nini kitakacholeta mabadiliko hayo? Bwana atamwaga roho yake kwa njia mpya. Bwana ataandikaje sheria moyoni mwake, mioyoni mwa watu wake? Ataweka roho yake mwenyewe ndani yao.

Sura ya 59 katika Isaya mistari ya 20 na 21. Bwana anasema hapo, mkombozi atakuja Sayuni, kwa wale walio katika Yakobo waachao makosa yao, asema Bwana. Nami, hili ndilo agano langu nao.

Haizungumzii kuhusu agano jipya, lakini hili ni agano la baadaye ambalo Mungu atafanya na watu wake. Bwana anasema, roho yangu iliyo juu yako, na maneno yangu niliyoyaweka kinywani mwako, hayataondoka kinywani mwako, wala kinywani mwa wazao wako. Bwana anasema nitamimina roho yangu, na roho itaweka hata maneno ya Mungu kinywani mwa watu wake.

Sasa nataka ukumbuke katika Yeremia sura ya kwanza, ndivyo Mungu alivyomfanyia Yeremia kama nabii. Na Yeremia alimeza maneno hayo nayo yalikuwa matamu kwa ladha yake. Na kutokana na hilo, Yeremia akawa mwakilishi wa neno la Mungu.

Aliishi kulingana na neno la Mungu. Hilo ndilo litakalowatokea watu wote wa Israeli hatimaye. Watakuwa vielelezo hai vya neno la Mungu.

Kwa nini? Kwa sababu ya kuwezesha na kuwezesha na Roho Mtakatifu. Yoeli sura ya pili inasema kwamba siku za mwisho zitakuwa wakati ambapo Mungu atamimina roho yake juu ya wote wenye mwili na Israeli yote, vijana, wanawake, wazee, wanawake, Israeli yote, wakuu, viongozi, manabii, lakini watu wenyewe. Kutakuwa na kumimina roho ya watu, juu ya watu wa Mungu, tofauti na kitu chochote ambacho kimewahi kutokea hapo awali.

Na hilo ndilo litakaloweza sheria kuandikwa mioyoni mwao ili wawe na hamu ya kutii. Sasa, nadhani ni muhimu sana kuchukua Yeremia sura ya 31, mistari ya 31 hadi 34, na kuiweka kando ya kile ninachofikiri ni kifungu kinachofanana zaidi na hiki katika manabii, Ezeieli sura ya 36, mistari ya 26 hadi 28. Kwa hivyo, hebu tuangalie kifungu hiki.

Katika darasa letu, tunaposoma kifungu hiki, mara nyingi huwaagiza wanafunzi wangu wachukue mafungu haya mawili na kuyaweka kando kando na kulinganisha ni vitu gani vilivyo katika kifungu hiki vinavyofanana na ni vitu gani vilivyo katika mafungu haya ambavyo vinaweza kuwa tofauti. Na nadhani vinatufahamisha uelewa wetu wa kila kimoja. Lakini hivi ndivyo Ezeieli anavyosema.

Mstari wa 26, Nitawapa moyo mpya na roho mpya nitakayoweka ndani yenu. Yeremia anasema, Nitaandika sheria, Bwana ataandika sheria mioyoni mwetu. Ujumbe katika Ezeieli una tafsiri zaidi, Bwana atawapa moyo mpya kabisa.

Na anasema, Nitaondoa moyo wa jiwe kutoka kwenye mwili wenu, nami nitawapa moyo wa nyama. Nami nitatia roho yangu ndani yenu, na kuwaongoza katika sheria zangu, na kuwa waangalifu kuzitii sheria zangu. Kwa hivyo, ni nini kilichowasaidia kutii katika Yeremia? Bwana ataandika sheria mioyoni mwao.

Ni nini katika Ezeieli kitakachowapa watu uwezo wa kutii? Bwana ataweka roho yake ndani yao. Kwa hivyo, Yeremia anamaanisha nini anaposema Mungu ataandika

sheria mioyoni mwa watu? Inamaanisha Bwana atawawezesha kutii kupitia kutoa roho yake mwenyewe. Ni kana kwamba Israeli imekuwa mshirika mwaminifu wa agano.

Kwa hivyo, Bwana atakuja ndani yao kwa njia na katika uwezo utakaowawezesha hatimaye kuwa mshirika mwaminifu wa agano. Sasa kwa kuzingatia haya yote na kwa kuzingatia kile kinachoahidiwa kwa ajili ya siku zijazo, nadhani ni muhimu kuelewa kile ambacho Yeremia anasema na kile ambacho Yeremia hasemi kuhusu agano la kale. Anaahidi kwamba katika siku zijazo kutakuwa na uwezeshaji mkubwa na uwezeshaji mkubwa zaidi.

Kutakuwa na kumiminwa kwa roho, tofauti na kitu chochote ambacho Israeli imewahi kupitia hapo awali. Kutakuwa na msamaha mkubwa zaidi na haya yote ni sehemu ya uwezeshaji. Lakini kile ambacho Yeremia hasemi ni kwamba hadai kwamba Mungu hakuwa amewapa uwezeshaji na uwezeshaji chini ya agano la kale.

Nadhani watu wengi wana uelewa huu. Naam, kama Israeli ingemtii Mungu katika agano la kale, ingewabidi wafanye hivyo kimsingi kwa nguvu zao wenyewe. Tahiri moyo wako mwenyewe.

Jipatie moyo mpya. Au kama wangetaka kushika sheria, kimsingi ilikuwa ni kitu cha nje ambapo wanaishi kwa sheria. Ulikuwa mfumo wa kisheria.

Hawakuwa na neema ya kuwasaidia kufanya hivyo. Hiyo sivyo Yeremia anavyosema kuhusu agano la kale. Pia hasemi kwamba Mungu aliwaweka watu wake katika hali ya kushindwa na akawafanya wasiweze kumtii chini ya agano la kale.

Hilo si kweli. Mungu, kupitia wokovu alioutoa wakati wa Kutoka, Mungu alitoa wokovu uliowapa watu wa Israeli mabadiliko ya kiroho. Tatizo lilikuwa kwamba watu wengi walioishi ndani ya taifa la Israeli wakati huo hawakujipatia neema iliyokuwapo.

Haisemi kwamba hakukuwa na neema katika agano la kale na tofauti ni kwamba agano jipya litatoa neema. Inasema kwamba kitakachokuwa tofauti kati ya agano la kale na agano jipya ni kwamba watu watajinufaisha kikamilifu na neema hii kubwa ambayo Mungu atawamiminia. Sikiliza haya.

Bwana anaposema katika Kumbukumbu la Torati sura ya 10, toeni mioyo yenu, au nabii Yeremia anaposema toeni mioyo yenu, ikiwa Bwana hakuwapa uwezo wa kuamua mioyoni mwao kwamba wangemfuata Bwana, basi hiyo kimsingi ni amri tupu. Ukweli kwamba Bwana anawaamuru kufanya hivyo unaonekana kuonyesha kwamba walikuwa na uwezo, ikiwa walimjibu Mungu kwa njia sahihi, wa kumtii na kushika amri zake. Musa anapowapa Sheria ya Musa na kisha anapowakumbusha majukumu yao ya agano katika Kumbukumbu la Torati sura ya 30, hawaambii watu wa Israeli, unajua nini, huwezi kushika Sheria ya Musa kwa sababu haiwezekani.

Anawaambia kwamba Mungu amewapa uwezo wa kutii sheria yake. Katika Kumbukumbu la Torati 30, inasema hivi katika mstari wa 11: amri ninayokuamuru leo si ngumu sana kwako. Sio mbali mbinguni kwamba upae juu mbinguni ili kuichukua.

Sio chini kabisa ya ardhi ambapo unapaswa kuchimba kwa kina kirefu. Iko mbele yako. Bwana, kwa kile alichowafanyia watu wakati wa Kutoka, kupitia muujiza wa wokovu, Bwana alikuwa amewezesha mabadiliko ya kibinafsi ya kiroho kupatikana.

Shida ilikuwa kwamba watu wengi chini ya agano la kale hawakuwahi kutumia hilo. Lakini chini ya agano la kale, watu binafsi walipoitikia neema ya Mungu na walipomwamini Mungu, naamini kwamba walipata ufufuo wa kiroho na mabadiliko ambayo ni sawa na yale tunayoyapata kama waumini leo. Walipomjua Bwana kibinafsi, Mungu alifanya kazi ya mabadiliko katika maisha yao ambapo walikuwa na uwezo wa kumpenda na kumtii na kuwa na sheria iliyoandikwa mioyoni mwao.

Mtungua Zaburi anasema katika Zaburi 37, mistari ya 30 na 31, kinywa cha mwenye haki husema hekima, na ulimi wake husema haki. Sheria ya Mungu imo moyoni mwake. Hatua zake hazitelezi.

Kwa hivyo, kulikuwa na watu chini ya agano la kale waliopitia kile ambacho Yeremia anaahidi. Nitaandika sheria mioyoni mwao. Mtungua Zaburi anasema nina hilo.

Katika sura ya 40, mstari wa 7 na 8, Daudi, kama mfalme, anasema, tazama nimekuja katika gombo la kitabu, imeandikwa kunihusu. Daudi anasema kama mfalme, natambua kwamba kitabu cha sheria kina mambo ya kuniambia. Kimeandikwa kunihusu.

Niliandika nakala yake nilipofika kwenye kiti cha enzi. Lakini pia anasema katika mstari wa 8, "Ninafurahi kuyafanya mapenzi yako, Ee Mungu wangu. Sheria yako imo moyoni mwangu."

Kwa hivyo, agano la kale halikuhusisha watu wanaojitahidi na kujaribu kwa bidii wawezavyo katika juhudi zao wenyewe kwa njia fulani ya nje ya kibinadamu kumtii Mungu kwa njia ya kisheria. Walipata mabadiliko ya kiroho. Ninaamini walipata kazi ya kuzaliwa upya ya roho.

Huduma ya roho na kazi ya roho katika Agano la Kale haijawekwa wazi na kupanuliwa kwa ajili yetu, lakini naamini kwamba ilikuwepo kwa njia fulani halisi. Kulikuwa na mabadiliko ambayo watu kama Daudi ambao walimjua Bwana kweli, walipitia. Katika Zaburi 119, Daudi kwa njia hizi za kifahari anaelezea jinsi anavyopenda sheria ya Mungu.

Ni ya thamani zaidi kwake kuliko asali, tamu zaidi kuliko asali, ya thamani zaidi kuliko dhahabu. Na unasema, ikiwa Daudi anafurahi sana kuhusu Mambo ya Walawi, fikiria angehisije kama angeweza kusoma Warumi na 1 Yohana. Lakini hata kama mwamini wa agano la kale, alipenda sheria ya Mungu.

Na katika Zaburi hiyo, haonyeshi tu upendo wake kwa neno la Mungu. Pia anasema, Mungu, fanya kazi yako maishani mwangu ambayo itanipa mwelekeo na nia ya kutii hili. Ninatambua siwezi kufanya hivyo peke yangu. Nipe neema ninayohitaji.

Na Mungu kwa hiari aliwapa watu waliomjua kibinafsi. Wakati Daudi ametenda dhambi, baada ya dhambi yake na Bathsheba, na baada ya kuficha dhambi hii, hatimaye, baada ya muda mrefu wa kumwacha Mungu, anamjia Mungu katika Zaburi 51, na anasema, aliniumba moyo mpya na kufanya upya roho iliyonyooka ndani yangu. Nadhani kile ambacho Daudi anakiona hapo ni kazi ya mabadiliko ya kiroho ambayo hurahisisha, iwe chini ya agano la kale au agano jipya, kwa mtu binafsi kumtii Bwana na kufuata amri zake.

Hilo lilitolewa kwa watu chini ya agano la kale. Unasema, sawa, sawa, kama hilo ni kweli na lina maana, tufanye nini na vifungu kama Kumbukumbu la Torati sura ya 29, mistari ya pili hadi ya nne? Musa anawaambia watu hapa, Musa aliwaita Israeli wote na kuwaambia, mmeona yote ambayo Bwana aliyafanya mbele ya macho yenu katika nchi ya Misri kwa Farao na watumishi wake wote. Macho yenu yameona haya.

Lakini kisha anasema, lakini hadi leo, Bwana hajawapa moyo wa kuelewa au macho ya kuona au masikio ya kusikia. Kuna nini kinaendelea hapo? Nadhani hoja ni kwamba watu hawajapata neema ambayo Mungu ameitoa. Na kutokana na hilo, adhabu yao imekuwa kwamba hawajapata mabadiliko ya moyo ambayo Bwana aliwafanyia wale waliomjua Bwana kweli.

Na kwa kizazi kilichotoka Misri, wote walikufa jangwani kwa sababu walikuwa na moyo wa uasi. Na hata katika kizazi kinachojiandaa kuingia katika nchi hiyo, kuna idadi kubwa ya watu hao ambao hawamjui Bwana kibinafsi. Kwa hivyo, maelezo haya ya Israeli kama wenye shingo ngumu, waasi na mioyo migumu, tunaweza kuangalia hilo na kusema, unajua nini? Mungu aliwaweka watu wake katika hali ya kushindwa.

Na kwa maana ya mwisho, hiyo ni kweli. Hatimaye, ilihitajika kuwa na Mwokozi. Lakini ndani ya agano hilo la kale, watu walipomjua Bwana, Mungu aliwapa uwezo wa kutii.

Kwa hivyo, hapa kuna tofauti kati ya agano la kale na agano jipya. Agano la kale lilikuwa agano la kitaifa lililofanywa na taifa zima la Israeli. Kama agano la kitaifa, agano hilo lilihusisha na kuwajumuisha waumini na wasioamini.

Ilihusisha watu ambao, kama Wayahudi wa kabila moja, walipata ukombozi wa kutoka. Lakini pia kulikuwa na watu ndani ya kundi hilo ambao hawakuwahi kuweka imani na tumaini lao kibinafsi. Hawakuwahi kupata mabadiliko hayo binafsi.

Tunapoendelea na historia ya Israeli, inaonekana kwamba mabaki ya wale waliomjua Bwana kweli na waliopata wokovu binafsi mara nyingi walikuwa wachache sana. Taifa ambalo halikumjua Bwana lilikuwa na shingo ngumu na waasi.

Walikuwa na mioyo migumu. Walikuwa wale ambao Bwana bado hajawapa moyo wa kuelewa na kutii hadi leo. Lakini huo ulikuwa uchaguzi wao wenyewe.

Hilo halikuwa kushindwa kwa agano lenyewe. Wale waliomjua Bwana kweli, ambao kwa toba na imani binafsi walikuja kumjua, walipata mabadiliko ya moyo. Tofauti kati ya agano la kale na agano jipya ni kwamba katika agano jipya, kila mtu ambaye ni sehemu ya agano hilo atamjua Bwana kibinafsi.

Kila mtu ambaye ni wa agano hilo atakuwa na uhusiano wa kuokoa na Mungu. Na watu wanapoingia katika uhusiano huo wa kuokoa na Mungu kupitia imani na toba, Mungu hufanya kazi hii ya mabadiliko. Unaona, agano la kale kwa njia nyingi lilikuwa kama majukumu yetu ya kanisa.

Majukumu yetu ya kanisa yanaundwa na washiriki wa kanisa letu na watu wanaomjua Bwana kwa njia ya kibinafsi sana. Lakini majukumu yetu ya kanisa pia yanaundwa na watu ambao hawana uhusiano na Mungu. Wanaweza kuwa washiriki wa kanisa, lakini hawamjui Bwana.

Hiyo ni Israeli chini ya agano la kale. Na katika hali nyingi, inaonekana kama watu wengi walikuwa wale ambao hawajawahi kupata wokovu wa kibinafsi. Uwezesaji wa agano jipya ni kwamba Mungu atawezesha taifa zima kumfuata.

Hii ndiyo sababu mfano wa dhambi utavunjwa. Hii ndiyo sababu uhamisho hautalazimika kutokea tena: kila mtu ambaye ni sehemu ya agano hili atamjua Bwana na kuwa sehemu ya watu wa Mungu. Lakini Yeremia katika Agano la Kale kwa ujumla hasemi kwamba watu katika agano la kale hawakujua au hawakupitia mabadiliko ya aina hii.

Kumbuka kile Yesu anamwambia Nikodemo katika Yohana sura ya 3. Anasema lazima uzaliwe mara ya pili. Lazima upate mabadiliko ya kiroho ili uingie katika ufalme wa mbinguni. Na Nikodemo anasema, unamaanisha nini kwa kuzaliwa upya? Unazungumzia nini? Je, naweza kuingia tumboni mwa mama yangu tena? Je, naweza kuingia tumboni mwa mama yangu tena na kuzaliwa upya? Yesu, unazungumzia nini? Na Yesu akamwambia, unaniambia kwamba kama mwalimu wa Israeli, hujui kuhusu mambo haya? Hujui kuhusu Ezekieli 36? Hujui kuhusu... Huu ni mabadiliko ya moyo ambayo Mungu amekuwa akifanya kwa wale waliomjua kweli.

Lakini uwezeshaji na uwezeshaji wa agano jipya ni kwamba kila mtu ambaye ni sehemu ya agano atamjua Bwana. Na kwa hivyo, kuna msamaha wa yaliyopita, na kisha kuna uwezeshaji wa wakati ujao. Sasa, haraka, tunakaribia mwisho wa wakati wetu hapa.

Nataka kufanyia kazi ahadi zingine maalum zinazotolewa kuhusu agano jipya katika 31 hadi 34. Baada ya Mungu kuweka sheria mioyoni mwa watu wake, inasema katika mstari wa 33, Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. Kwa hivyo, urejesho wa uhusiano wa agano, usemi huo unajulikana kama fomula ya agano.

Bwana ni watu wao, Bwana ni Mungu wao, Israeli ni watu wa Mungu, ambao watarejeshwa. Hakuna mtu atakayemfundisha jirani yake tena, wala kila mtu ndugu yake, akisema, Mjue Bwana, kwa maana wote watanijua, tangu mdogo wao hadi mkubwa wao. Sawa.

Kila mtu ambaye ni sehemu ya agano hili atakuwa na uhusiano wa moja kwa moja na Mungu. Na kwa njia nyingi katika agano la kale, kwa sababu ya agano la kitaifa na jinsi lilivyoanzishwa kati ya watu waliokuwa waumini na wasioamini, uwepo wa Mungu uliingiliana kwa kiasi kikubwa na watu wa Israeli kupitia makuhani wao, kupitia manabii wao, kupitia viongozi wao. Katika agano jipya, kutakuwa na uhusiano wa moja kwa moja zaidi na Mungu kwa sababu kila mtu ambaye ni sehemu ya agano atamjua Bwana.

Na hatimaye, tunarudi kwenye ahadi tuliyoizingatia mapema katika somo. Mungu anasema nitasamehe uovu wao na dhambi yao. Sitakumbuka tena.

Mambo hayo yote, msamaha wa dhambi, uandishi wa sheria moyoni, urejesho wa uhusiano wa agano, ujuzi wa moja kwa moja wa Mungu kwamba kila mtu ndani yake, huyo ndiye uwezeshaji. Huo ndio uwezeshaji. Hiyo ndiyo kazi kubwa ya wokovu.

Hiyo ndiyo Kutoka kwa pili ambayo itakuwa kubwa kuliko ya kwanza. Na kama waumini katika Kristo, unajua, tunapaswa kufurahi kuhusu hili kwa sababu Agano Jipya litafafanua kwamba agano hili jipya si kwa ajili ya nyumba ya Israeli pekee, bali si kwa ajili ya nyumba ya Yuda pekee.

Kama watu wa Mungu, tunapitia agano hili jipya sasa. Yesu anasema anapoenda msalabani na kuwapa wanafunzi wake kikombe usiku uliotangulia kifo chake, kikombe hiki kinawakilisha damu itakayoathiri agano jipya ambalo Yereimia aliahidi. Yereimia aliahidi agano jipya.

Yesu anawezesha na kutimiza kile ambacho agano jipya liliahidi. Nasi tunaishi kama wafuasi wa Yesu, tukipata baraka za agano jipya ambapo Mungu ameweka roho yake ndani yetu. Hatusamehewi tu.

Tumewezeshwa kuishi kwa njia mpya. Sasa, kwa kuzingatia hilo, nataka kumaliza kwa nukuu. John Golden Gate anasema, sisi kama waumini wa Agano Jipya, tunaishi katika wakati wa utimilifu.

Tunaishi katika wakati wa agano jipya. Tunaishi katika wakati ambapo kumekuwa na kumiminwa huku kwa roho, na huduma yoyote ambayo roho wa Mungu alikuwa nayo katika Agano la Kale, tunatambua kwamba kupitia kifo cha Kristo, roho wa Mungu ana nguvu kubwa zaidi, kumekuwa na kumiminwa zaidi kwa roho. Upendo wa Mungu kwa sababu ya kile Yesu alichotufanyia msalabani una uwezo mkubwa zaidi wa kushika mioyo yetu na kubadilisha maisha yetu.

Lakini anasema, Golden Gate inasema, fikiria hilo kwa kuzingatia kile tunachokiona mara nyingi katika uzoefu wetu na katika maisha ya makanisa kwa ujumla. Anasema, katika utendaji, nafasi na maisha ya waumini Wakristo au desturi na maisha ya waumini Wakristo si tofauti sana na yale ya waumini wa Agano la Kale. Sisi ni kama Ruthu na Hana, ambao huzaa matunda ya roho, lakini pia sisi ni kama Yakobo na Daudi, ambao ni wazi zaidi wanaishi kulingana na mwili.

Na kisha anaendelea na kusema, unajua, hebu tufikirie kuhusu kumiminwa huku kwa roho. Tunapoangalia maisha yetu wenyewe wakati mwingine au maisha ya waumini katika Agano Jipya, kwa mfano, katika kitabu cha Wakorintho, Golden Gate inasema, ni kama vile roho bado haijatolewa. Au tuseme, tukiiangalia kutoka kwa mtazamo wa Wakorintho wa Kwanza, si kama vile roho bado haijatolewa, mbali nayo.

Kwa kweli, ni kana kwamba utoaji wa roho umeleta matatizo zaidi kutatuliwa. Kwa hivyo kanisa la Korintho linahusika na kesi ya agano na kufukuzwa kutoka kwa Mungu kama vile watu wa Mungu katika Israeli ya Agano la Kale walivyokuwa. Kama waumini katika Kristo, tunahitaji kuelewa uwezeshaji na uwezeshaji tulionao chini ya agano jipya.

Mungu ameweka roho yake ndani yetu... Mungu ametupa hamu ya ndani na uwezo wa kumtii. Na sisi ambao ni wahudumu wa injili na wahudumu wa agano jipya tunahitaji kutambua nguvu ya ujumbe tunaoshiriki na nguvu ya ujumbe huo kubadilisha maisha ya watu. Hatubadilishi maisha ya watu kwa mahubiri yetu, haiba zetu, programu zetu, makanisa yetu.

Tunabadilisha maisha ya watu kwa ujumbe unaobadilisha maisha wa agano jipya kwamba Mungu husamehe dhambi za zamani, na Mungu anatuwezesha kutii tunapotazama wakati ujao. Katika somo letu lijalo, tutatafakari zaidi jinsi tunavyoelewa agano jipya kulingana na Agano Jipya na ufunuo ulioongezwa ambao tumepewa hapo. Lakini tunapofunga somo hili, tunaweza kusherehekea uwezeshaji na uwezeshaji tulionao kwa sababu tayari tumeanza kupata kile ambacho Yeremia

aliahidi kwa watu wa Israeli na Yuda ambacho kingekuwa sehemu ya urejesho wao na kurudi kwao kwa Bwana.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika maelekezo yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Hii ni kipindi cha 26, Yeremia 30 hadi 33, Agano Jipya.